

BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ ÜLKE PROFİLİ

**T.C.
Ticaret Bakanlığı
Dış Temsilcilikler ve Uluslararası Etkinlikler
Genel Müdürlüğü
2020 Temmuz**

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER	3
2. GENEL EKONOMİK DURUM.....	5
3. DIŞ TİCARET	6
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR.....	9
5. TÜRKİYE ile TİCARET	12
EKLER:	14

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Yönetim Şekli	Monarşi (Yedi Emirlikten meydana gelen Federasyon)
Devlet Başkanı	Shaikh Khalifa bin Zayid Al-Nahyan (Abu Dhabi Emiri) (4 Kasım 2004'den beri)
Başbakan	Shaikh Muhammad Bin Rashid Al-Maktum (Dubai Emiri) (5 Ocak 2006'dan beri)
Bağımsızlık tarihi	2 Aralık 1971 (İngiltere'den)
Başkent	Abu Dhabi
Ticaret şehri	Dubai
Büyük şehirleri	Abu Dhabi, Dubai, Sharjah
Resmi Dil	Arapça (İngilizce yaygın olarak kullanılmaktadır)
Ülke Nüfusu (2019)	9.770.529 (Dünya Bankası)
Başkent nüfusu (2019)	2.833.079 (Dünya Bankası)
Döviz Kuru	1\$=3,67 AED (sabit)

Coğrafi Konum

Yüzölçümü 83.600km² olup, topraklarının %97'si çöldür. BAE, Arap/İran Körfezine ve Hint Okyanusuna kıyısı vardır. Yedi emirlik içinde coğrafya olarak en büyük olanı Abu Dhabi'dir. AD, ülke topraklarının yaklaşık %86'sını kaplamaktadır. Dubai ise, ülke topraklarının %5'ini oluşturmaktadır. BAE 200'e yakın adayı ihtiva etmekte olup, Abu Dhabi şehri bu adalardan biri üzerine kurulmuştur.

Ülkede yaz dönemi (nisan-ekim) sıcak ve nemli bir hava görülmektedir. Kışları (kasım-mart) ise ülkeye serin iklim hakim olmakta ve sıcaklık 14-23°C arasında değişmektedir. Zaman zaman yaşanan kum fırtınalarının dışında, kış aylarında (aralık-ocak) anlık ve kısa süreli aşırı miktardaki yağış, altyapısı yetersiz olan şehirlerde sele yol açabilmektedir.

Su yetersizliği son yıllarda BAE için önemli bir sorun haline gelmiştir. Konutlarda kullanılan su, deniz suyu arıtmasıdır.

Siyasi ve İdari Yapı

Bağımsızlık öncesinde Aşiretler Devleti (Trucial States) olarak tanınan BAE, 2 Aralık 1971'de İngiltere'den bağımsızlığını kazanmıştır. Aynı gün Abu Dhabi Emiri Sheikh Zayed al-Nahyan (1971-2004) ülkenin ilk Başkanı seçilmiştir. BAE, yedi emirlikten/şehirden meydana gelen bir federasyondur.

BAE'nin kuruluş aşamasında varılan (yazılı olmayan) mutabakata göre, Abu Dhabi Emiri devlet başkanı, Dubai Emiri ise başbakan olmaktadır.

Federal Yüksek Konsey (FYK): Yedi Emirden oluşan Yüksek Konsey, BAE'deki en üst siyasi karar organıdır. Konsey, üyeleri arasından Devlet Başkanını, Başbakanı ve Bakanları seçmektedir. Yüksek Konsey'in Başkanı, aynı zamanda BAE Devlet Başkanı'dır. Devlet Başkanı (Yüksek Konsey toplantı halinde olmadığı zamanlar) Konsey'in tüm yetkilerini kullanabilmektedir. Dolayısıyla, Devlet Başkanı yasama ve yürütme yetkisine de sahiptir. Abu Dhabi ve Dubai emirlerinin FYK'da veto yetkisi bulunmaktadır. (<https://www.thenational.ae/uae/government/sheikh-khalifa-re-elected-president-of-uae-1.934146>)

Devlet Başkanı: Abu Dhabi Emiri Sheikh Al Nahyan 2007 yılından itibaren Devlet Başkanıdır. Dış politika, güvenlik, ordu ve askeri konular ağırlıklı olarak Abu Dhabi Emirliği'nin kontrolündedir. (<https://u.ae/en/about-the-uae/the-uae-government/the-president-and-his-deputy>)

Hükümet: Ülkenin ikinci büyük Emirliği olan Dubai Emiri Şeyh Muhammed bin Rashid al-Maktoum ise 2006'dan beri ülkenin Başbakanıdır. Aynı zamanda Devlet Başkan Yardımcısı ve Savunma Bakanıdır. (www.uaecabinet.ae).

Federal Ulusal Konsey (meclis): BAE'de siyasi parti yoktur. 40 üyeli Konsey'in yarısı (FYK'nin belirlediği adaylar) halkoylamasıyla ve yarısı doğrudan FYK tarafından atanmaktadır. Konsey'de Bakanlıkların politikaları (yasa tasarıları) tartışılmakta, üyeler görüş ve tavsiyelerini dile getirmektedir. Ulusal Konsey'in yasa tasarılarını onama yada veto yetkisi bulunmamaktadır, kararları tavsiye (advisory) niteliğindedir. Zira, yasa tasarıları, Yüksek Konsey'de onaylanmasını ve Devlet Başkanı tarafından imzalanmasını müteakip yasalaşmaktadır. Konsey'in görev süresi 4 yıl olup, Yüksek Konsey'in onayına istinaden Devlet Başkanı tarafından feshedebilmektedir. Yeni seçim 2019 yılında yapılacaktır.

Yargı sistemi: BAE'de "federal" ve "yerel/emirlik" olmak üzere ikili bir adli sistem bulunmaktadır. Bu çerçevede, adli uygulamalarda hem İslam, hem de Batı modellerinin karışımı görülmektedir. Federal yasalar, bu iki tür yasa modelini benimseyen mahkemeler için de geçerlidir. Kişinin bu mahkemelerden hangisine gideceği kendisine kalmıştır. Şeriat mahkemeleri de Yüksek Mahkeme'ye karşı sorumludur. Mahkemelerde jüri sistemi yoktur. (<http://www.dubaicourts.gov.ae>)

Federal düzeyde en yüksek yargı kurumu olan Federal Yüksek Mahkeme, kendine özgü bir Anayasa Mahkemesi olarak da düşünülebilir. Bu mahkeme, aynı zamanda en yüksek temyiz mahkemesidir. Sivil, ticari ve idari konularda gerçek veya tüzel kişiler arasındaki anlaşmazlıklara iptidai mahkemeler; federal mahkemelerin görev alanı dışındaki konulara ise Emirliklerin kendi (yerel) yargı organları bakmaktadır.

Anayasada belirtilen temel konular haricinde, Abu Dhabi, Dubai ve RAK Emirlikleri adli sorunlarını federal mahkemeye bağlı olmaksızın kendi yerel mahkemelerinde sonuçlandırabilmektedir. (<https://government.ae/en/about-the-uae/the-uae-government/the-federal-judiciary/structure-of-the-judicial-system>)

Nüfus ve İstihdam

Nüfus 2019 yılında 9,7 milyona ulaşmıştır. Nüfusun %69'u erkektir. Başkent Abu Dhabi'nin nüfusu 2,8 milyondur. Nüfusun %84'ünü 15-64 yaş grubu oluşturmaktadır. İşsizlik oranı %2,3'tür. (Dünya Bankası)

Nüfusunun çoğunluğunu (2015 itibarıyla) ülkede ikamet izniyle çalışan yabancılar oluşturmaktadır. Yabancıların %60'ını Uzak Asya (Hindistan, Pakistan, Bangladeş, Filipinler) kökenli, %18'ini İran ve Ortadoğu ülkeleri (Lübnan, Suriye, Mısır), %5'ini de bazı batılı ülkelere (Britanya, Almanya, Bulgaristan) çalışmaya gelenlerdir. Küçük coğrafyası ve az yerli nüfusu ile BAE, şehir devleti ve ayrıca göçmen ülkesi görünümündedir.

Yerli nüfus, ticaretin haricinde, genelde (%88 oranında) kamu kurumlarında memur olarak istihdam edilmektedir. Britanya, Lübnan ve Mısır vatandaşları ise özel şirketlerde orta-üst düzey yönetici/danışman kadrolarında görev alabilmektedir.

Öte yandan; son yıllarda istihdamda yabancı kişilerin yerini BAE vatandaşlarının alması fikrine giderek sıcak bakılmaktadır.

Doğal Kaynaklar ve Çevre

Yeraltı sularının yetersizliği ve su talebinin karşılanmasındaki güçlükler nedeniyle, kullanılan suların %80'i deniz suyu arıtma tesislerinden karşılanmaktadır.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	Birim	2017	2018	2019	2020	2021
GSYİH (SAGP)	milyar \$	693	722	744	723	761
GSYİH Büyüme (sabit fiyatlarla)	%	0,5	1,7	1,3	-3,5	3,3
Kişi Başına GSYİH artışı (SAGP)	%	-2,3	-1,1	-1,7	-6,3	0,2
Enflasyon (tüketici fiyatları ort)	%	2	3,1	-1,9	-1	1,5
Net Kamu dengesi/GSYİH	%	-2	2	-0,8	-11	-7,1
Cari İşlemler Dengesi/GSYİH	%	7,3	10	7,4	1,5	4,1

Kaynak: IMF (2020 nisan) *SAGP: Satın Alma Gücü Paritesi

BAE, petrol ve doğalgaz zengini ülkedir. Petrol fiyatlarındaki değişiklikler ekonomik gelirini doğrudan etkilemektedir. Nitekim, global finansal kriz ve akabinde petrol fiyatının düşmesinden dolayı cari işlemler fazlası ve bütçe gelirleri azalmıştır. Ekonomisi 2009 yılında %5 küçülmüştür. 2011 yılında %7 oranında büyüme yakalamış, 2012-2015 döneminde %4-5'ler seviyesinde büyümüştür. Ancak 2016-2019 döneminde büyüme hızı tekrar düşüş eğilimine girerek %3'den %1,7'ye kadar gerilemiştir. (Dünya Bankası)

Bütçe gelirlerini artırabilmek için, IMF ile de istişare edilerek, 2015 yılından itibaren (sıkı) mali ve parasal politikalarla bazı tedbirler yürürlüğe konulmuştur. Bu tedbirler; akaryakıt desteğine son vermek, kamu kuruluşlarına hibe ve kaynak transferlerini sınırlandırmak, faizleri yükseltmek, kamu harcamalarında tasarrufa gitmek, elektrik ve su tüketim fiyatlarına zam yapmak şeklinde olmuştur. 2018 yılında %5 oranında KDV de uygulamaya girmiştir.

Ülkede ekonomik büyüme 2019 yılında %1,7 seviyesinde gerçekleşmiştir. Ekonominin petrol dışı sektörlerindeki yavaşlama hidrokarbon sektöründeki toparlanma ile dengelenmiştir. Resmi tahminler, petrol dışı reel GSYİH büyümesinin 2019'un ikinci çeyreğinde %0,3'e gerilediğini göstermektedir. Emlak piyasasındaki arz fazlası ve bağlantılı kurumsal borç sıkıntısı nedeniyle sektördeki durgunluk devam etmektedir. Nitekim, Dubai ve Abu Dhabi'de konut ortalama fiyatları 2019 yılının dördüncü çeyreğinde %7-7,5 oranında düşmüştür. Ekonominin 2020 yılı büyümesi ise, COVID-19 salgını ve düşük petrol fiyatları nedeniyle büyük belirsizlik taşımaktadır. Seyahat kısıtlamaları turizmi olumsuz etkilemekte, sosyal mesafe uygulaması iç tüketimi daraltıcı etki yaratmaktadır. BAE'nin küresel bir lojistik ve yeniden işleme merkezi olma konumu durumu göz önüne alındığında, küresel ekonomide yavaşlama ve tedarik zincirlerindeki aksamaların, özellikle BAE'nin petrol dışı sektörleri üzerinde yoğunlaşması öngörülmektedir. Emlak sektörü halihazırda zayıf iş performansı göstermekte ve ayrıca emlak fiyatlarında uzun süredir derin kriz yaşanmakta idi. BAE'nin başarılı bir şekilde çeşitlendirdiği sektörler üzerindeki olumsuz etkisi göz önüne alındığında, Hükümet tarafından halledilmesi gereken acil sorun COVID-19'un ekonomi (düşük transit ticaret ve turizm) üzerindeki olumsuzlukların hafifletilmesidir. BAE, ekonomisini komşularına göre nispeten çeşitlendirmiş olmasına rağmen, yine de petrol kaynaklı likiditeye bağımlıdır ve petrol fiyatlarındaki çökmeye karşı da savunmasızdır. (Dünya Bankası)

BAE'nin 2020 mali yılı bütçesi yaklaşık 16,7 milyar Dolar tutarında olup, sıfır açık hedeflenmiştir. Bu miktar, 2019 yılına göre yaklaşık %2'lik bir artışı yansıtmaktadır. Bütçenin üçte biri sosyal kalkınmaya, üçte biri devlet işlerine, geri kalanı ise altyapı ve sosyal yardımlara ayrılmıştır. (BAE Maliye Bakanlığı: <https://www.mof.gov.ae>) Öte yandan, Abu Dhabi ve Dubai Emirliklerinin petrol gelirlerinin yurtiçi veya yurtdışı piyasalarda değerlendirildiği (kamu bütçesinden bağımsız ve daha büyük sermayeli) varlık/yatırım fonları da bulunmaktadır. (<https://www.adia.ae/> & <https://www.dubaiinvestments.com/>)

Ekonomisi durgunluk içinde olan ekonomide enflasyon 2015 yılından itibaren %4 altında seyretmektedir. 2019 yılında ise yaklaşık sıfırın altında 2 (%-2) gerçekleşmiştir. IMF, ekonomik büyüme ve enflasyonun 2020 yılında da, Covid-19'un da etkisiyle, sıfırın altında gerçekleşeceğini tahmin etmektedir.

BAE Merkez Bankasının uluslararası rezervi (altın dahil), 2009 yılındaki 26 milyar Dolar seviyesinden, 2019 yılında 108,3 milyar Dolara kadar yükselmiştir.

Dünya Bankasının "iş yapma kolaylığı" sıralamasında 2019 yılında 190 ülke içinde 16. sırada yer almaktadır. (<https://www.doingbusiness.org/>)

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

BAE'nin ekonomi ve dış ticaret düzenlemeleri liberal niteliktedir. Uluslararası rekabetin yoğun yaşandığı bir serbest pazara sahiptir. Yabancı sermayeye açıktır. Hedefi, Hongkong ve Singapur gibi bölgesinde ticaret, finans ve turizm merkezi olmaktır.

İç piyasa rekabetçi, fiyat ve kaliteye duyarlı ve dışa açık bir pazardır. Bölgedeki diğer ülkelerin de önemli ölçüde mal ve hizmet tedarik ettiği veya temin ettiği bir ticaret merkezi konumundadır. Pazarın bu özelliğinden dolayı, ülkede her ülkeye ait ürün bulmak mümkündür. Ülkede tarım ve sanayi üretimi yetersiz olduğundan, ihtiyaçların büyük bir bölümü ithalat yoluyla karşılanmaktadır.

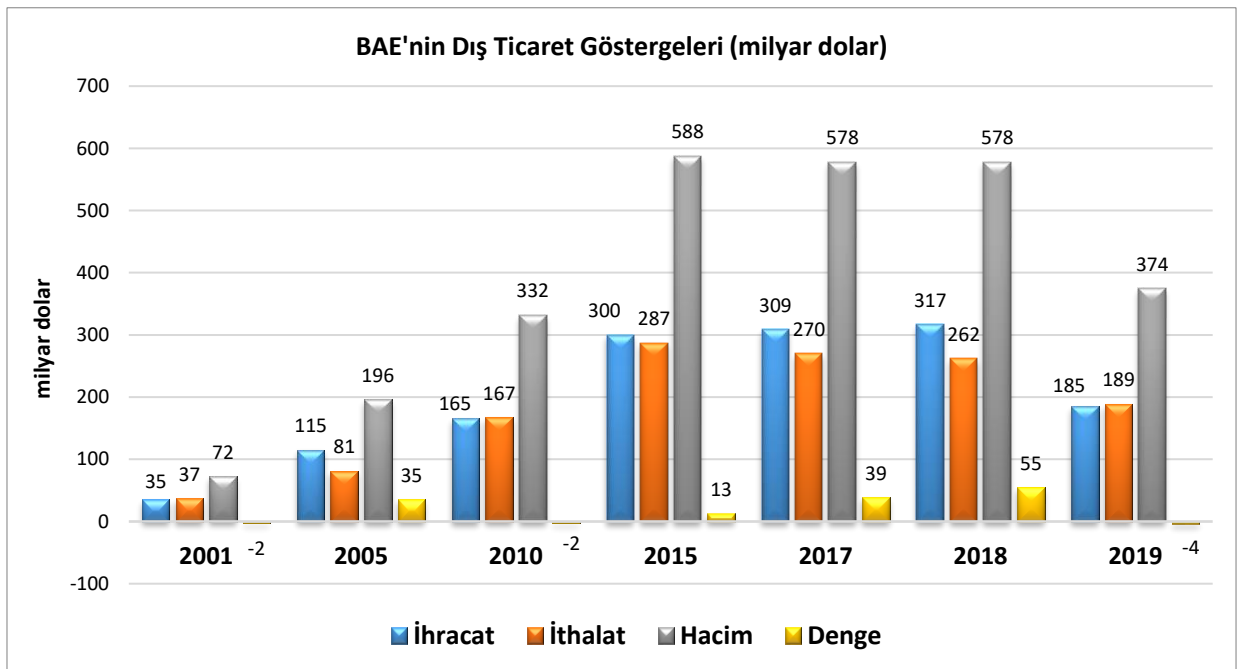
Hidrokarbon gelirleri, ekonomisinin dayanıklılığını artıran en önemli kaynağıdır. Coğrafya ve nüfusu küçük olduğundan dış ticaretini re-export yönünde geliştirme gayreti devam etmektedir. Doğu Afrika-Ortadoğu-Yakın Asya bölgesindeki en istikrarlı ve güvenli ülkedir.

BAE Hükümeti son dönemde elde ettiği deneyim ve sermaye birikimi sayesinde dış pazarlarda yatırıma da yönelmiştir. Emirlikler sahip olduğu yatırım şirketleri aracılığıyla çeşitli ülkelerde telekom ve sanayi şirketleri ile bankalar satın almaktadır. Ayrıca, liman, serbest bölge işletme, gayrimenkul geliştirme gibi projeler aracılığıyla yurtdışında yatırımlar da yapabilmektedirler.

Dış ticareti (1.000\$)

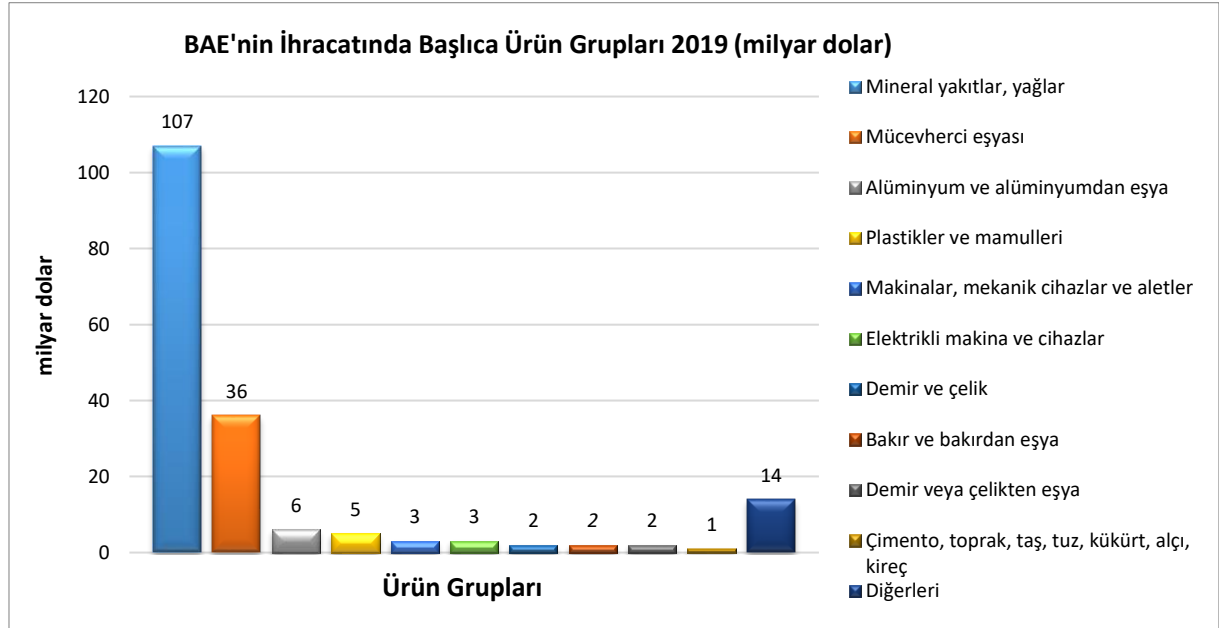
YILLAR	İHRACATI	İTHALATI	HACİM	DENGE
2001	35 068 762	37 264 568	72 333 330	-2 195 806
2005	115 452 993	80 814 016	196 267 009	34 638 977
2010	164 924 406	166 786 036	331 710 442	-1 861 630
2015	300 478 648	287 024 695	587 503 343	13 453 953
2016	295 046 691	270 779 149	565 825 840	24 267 547
2017	308 537 370	269 735 344	578 272 714	38 802 026
2018	316 922 502	261 510 757	578 433 259	55 411 745
2019	185 015 101	188 579 193	373 594 294	-3 564 092

Kaynak: Trademap-mirrordata/BAE (02.07.20)

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticareti

İhracatı

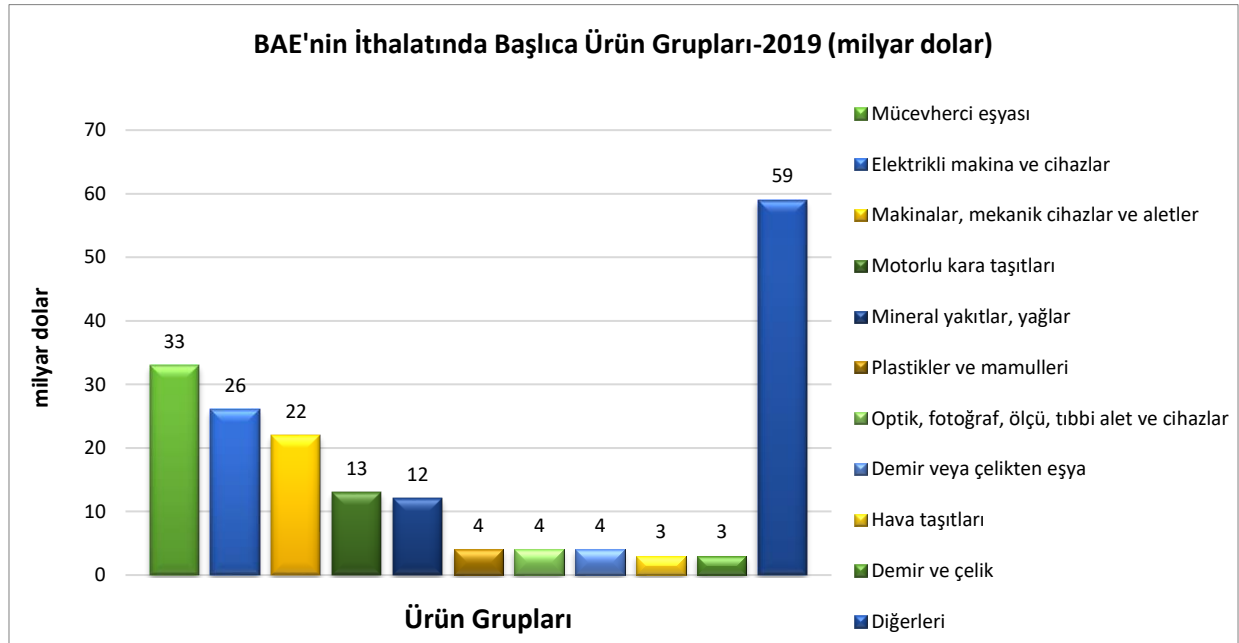

Kaynak: Trademap-mirrordata/BAE (02.07.20) [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Enerji sektörü (gtip:27) toplam ihracatının %58'ini oluşturmaktadır. %20'si değerli metaller (gtip:71) ve %3,3'ü alüminyumdur (gtip:76).

En çok ihraç ettiği başlıca ürünler ham petrol (%37), petrol ürünleri (%16) ile külçe altın (%9,5), altın mücevher ve elmasıdır.

İthalatı

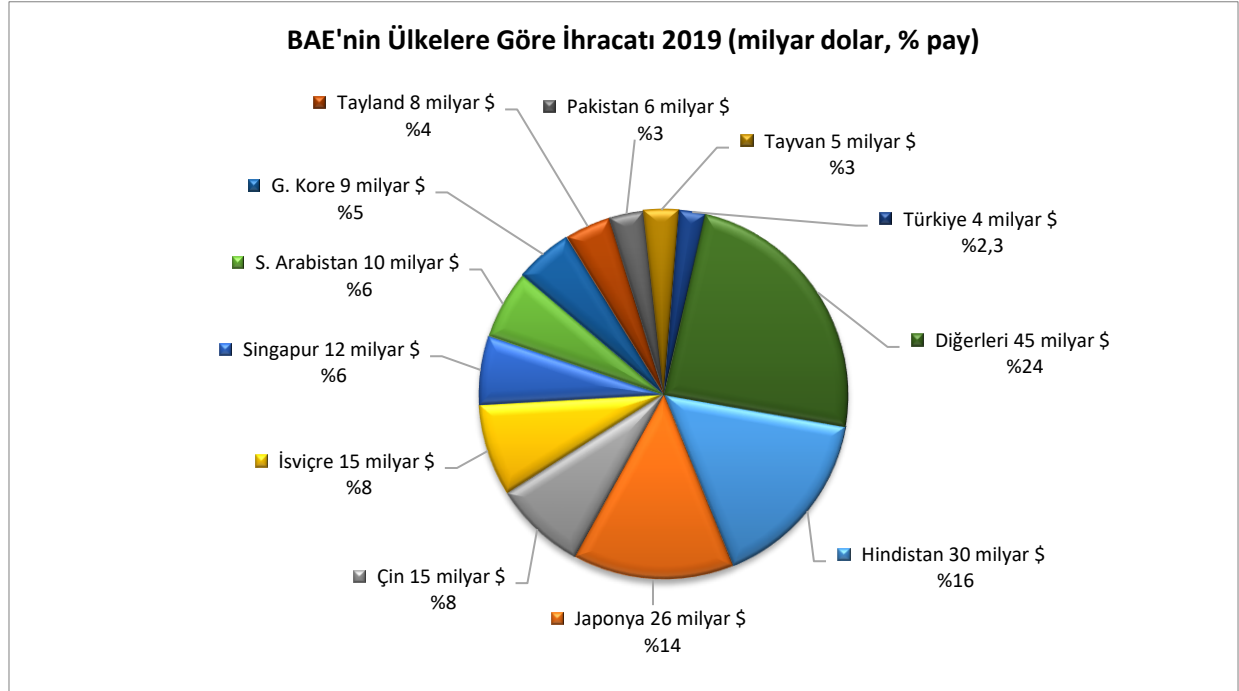

Kaynak: Trademap-mirrordata/BAE (02.07.20) [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthal ettiği ürünler listesinde altın mücevher, telefonlar, külçe altın, petrol ürünleri, otomobiller ve elmaslar başı çekmektedir.

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticareti

İhracatı

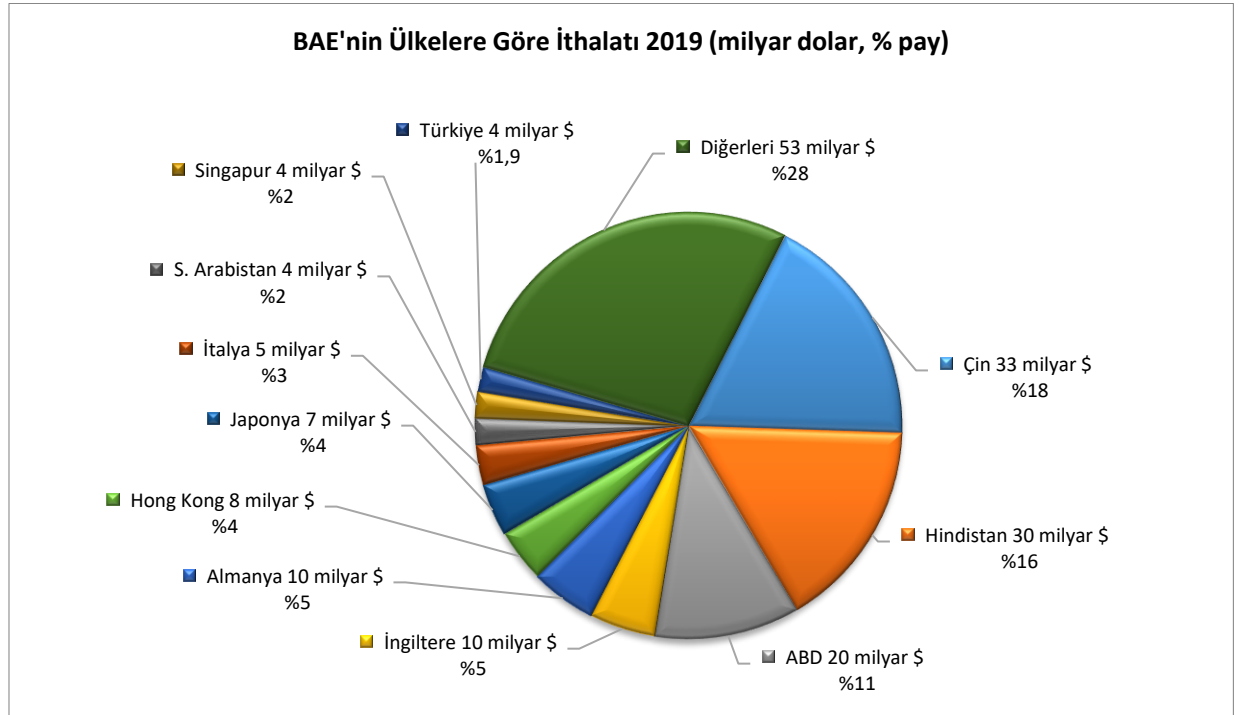

Kaynak: Trademap-mirrordata/BAE (02.07.20)

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İhracatında Uzakdoğu ülkeleri (Hindistan, Japonya ve Çin) ilk üçü paylaşmaktadır. APEC üyeleri ihracatının %51'ini oluşturmaktadır.

İthalatı

Kaynak: Trademap-mirrordata/BAE (02.07.20)

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

2019 yılı ithalatının %48'ini APEC üyesi ülkelerden yapmıştır.

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Ekonominin petrol ve doğalgaza bağımlılığının azaltılmasına yönelik olarak Hükümetin sektörel üretim ve yatırımların çeşitlendirilmesi çabaları olumlu sonuçlar vermektedir. Özellikle turizm (sağlık turizmi dahil), emlak, finans ve sağlık gibi sektörlerde yatırımlarda artış yaşanmaktadır. Nitekim, “Abu Dhabi 2030 Planı” çerçevesinde 200 milyar Dolar değerinde yatırım yapılması ve ülke milli gelirinin %64’ünün petrol dışı sektörlerden oluşması öngörülmektedir. Ülke gelir kaynaklarını çeşitlendirmeye yönelik devlet politikası ve özel sektörde yaşanan canlanma neticesinde, petrol-dışı gelirlerin geçmiş yıllara göre, milli gelirdeki payı gittikçe artmaktadır.

Başta Amerikalı ve Avrupalı büyük firmalar olmak üzere çok sayıda yabancı firma, özellikle ülkenin ticaret merkezi konumunda olan Dubai’de temsilcilik açmak suretiyle, BAE pazarının yanısıra diğer Körfez ülkeleri ve yakın Afrika ve Uzak Asya ülkelerine ait piyasaları buradan takip etmektedir.

Dubai, rekabetin çok yoğun olduğu bir serbest pazardır. Dubai, bulunduğu coğrafyada ticaret, finans ve turizm merkezi (hub) olma stratejisi izlemektedir. Pazar/nüfus olarak küçük olduğundan, dış ticareti “re-export”a dayanmaktadır. Liman ve serbest bölgelerinde altyapı ve hizmet anlayışı gelişmiştir. Kalkınmada Hong Kong ve Singapur’u örnek almaktadır. Başlıca satış yaptığı pazarlar; İran, Irak, Hindistan ile Doğu ve Kuzey Afrika ülkeleridir. Kayda değer sayıda İran kökenli nüfusun ve işadamlarının yaşadığı Dubai’de, re-export önemli bir dış ticaret faaliyetidir. İran, Irak, Suudi Arabistan ve Hindistan ile doğu Afrika ülkeleri başlıca re-export pazarlarıdır.

BAE ekonomisi, 2008 yılında ABD’de başlayan global mali krizden ve müteakiben 2014 yılının ikinci yarısından itibaren başlayan petrol fiyatındaki düşüşten ciddi şekilde etkilenmiş olmakla birlikte, halen Körfez’in dinamik, tüm Ortadoğu ve Afrika Bölgesinin ekonomik olarak istikrarlı ve güvenli ülkelerinden birisidir. Batının ekonomik ve ticari sistemini benimsemiştir. Dubai dünyanın üçüncü, bölgede ise ilk sıradaki re-export (ticaret) merkezidir.

BAE, doğrudan yabancı sermaye yatırımları açısından önemli fırsatlar sunabilecek bir pazardır. Özellikle serbest bölgeleri, yabancı yatırımcılara geniş imkanlar ve avantajlar sağlamaktadır. BAE’ye yapılacak yatırımlarla hem ülke pazarına yönelik hem de komşu bölge ülkelerine yönelik ihracat açısından önemli bir avantaj kazanılacağı düşünülmektedir.

BAE ekonomik büyüme hedefine yönelik olarak federal (ve Emirlikler bazında) stratejik kalkınma planlarını yürürlüğe koymuştur. Kalkınma programlarının ortak özelliği, ekonomiyi petrol ve doğalgaza bağımlı olmaktan çıkarmak ve gelir kaynaklarında çeşitliliği sağlamaktır. Böylelikle, GSYİH içinde enerji harici sektörlerin payının artırılması hedeflenmiştir.

Kalkınmada öncelik verilmesi planlanan başlıca sektörler; havacılık ve uzay, bilgi teknolojileri, yenilenebilir enerji, ulaşım, turizm, sağlık ve ihracat odaklı sanayi ile petrokimyadır. Ayrıca, elektrik kullanımının azaltılması da hedeflerden biridir. Bahsekonu Stratejik Kalkınma Planları şunlardır; “BAE 2021 Ulusal Vizyonu (<https://www.vision2021.ae/en>) ve “Abu Dhabi 2030 Ekonomik Vizyonu”dur. (<https://www.ecouncil.ae/en/pages/default.aspx>)

Küresel finans krizinin de etkisiyle azalan yabancı sermaye ve doğrudan yatırımı artırmaya yönelik olarak (bazı iş alanlarında kurulacak şirketlerde yabancı ortaklık payının artırılması, iflas kanunun/çek düzenleme mevzuatının değiştirilerek cezaların hafifletilmesi ve daha liberal hale getirilmesi gibi) mevzuat değişiklik çalışmalarına devam edilmektedir.

Serbest Bölgeler

Ülkede uygulanan yabancı sermaye çekme politikalarından birisi serbest bölgelerin geliştirilmesi olmuştur. S.B'lerde 50 yıl vergi muafiyeti ve "yerel ortağa" ihtiyaç duymadan %100 yabancı sermayeli şirket kurma avantajı söz konusudur. Yerel sponsorluk görevi, serbest bölge idaresi tarafından yerine getirilmektedir. (<https://en.dubai-freezone.ae/freezone-company-formation-in-dubai-and-uae/>)

Şirket kuruluş tescil işlemleri serbest bölge idaresinde yapılmaktadır. Serbest Bölge İdaresi, iş ile ilgili olarak yerel idare ile olan ilişkilerin koordinasyonunu sağlamaktadır. Her serbest bölgenin kuruluş izinleri, masrafları ve kira bedelleri farklıdır.

Serbest bölgede kurulu bir firma, dış piyasadan satın aldığı bir ürünü Emirlik içine satmak istemesi durumunda da, yine Emirlik içinde yerleşik bir acenta tayin etmek zorundadır. Serbest bölgeler üçüncü ülke olarak değerlendirilmektedir.

Ülke genelinde 45 serbest bölge bulunmaktadır. Bunların içinde en gelişmiş olanı ise 1985 yılında Dubai'de kurulan Jebel Ali Serbest Bölgesi'dir (<http://jafza.ae/>). Serbest bölgedeki sanayi yatırımlarının büyük kısmı, hafif sanayi ve son aşama montaja yöneliktir. Ayrıca birçok yabancı şirket bu serbest bölgeyi (çevre ülkelere yönelik re-export/transit sevkiyat için) ana dağıtım merkezi olarak kullanmaktadır.

Ayrıca, Abu Dhabi, Sharjah, Ras al Khaimah, Fujairah, Ajman ve Umm al-Qaiwain Emirliklerinde de aktif serbest bölgeler bulunmaktadır. (<https://en.dubai-freezone.ae/articles-about-bussines-in-uae/full-list-of-free-trade-zones-in-the-uae.html>)

BAE ayrıca, Dubai-2021 ve Abu Dhabi-2030 Kalkınma Planlarında yabancı yatırımcıya hizmet vermek üzere (serbest bölge statüsünde) Sanayi Bölgelerinin artırılması hedeflenmektedir. Halihazırda faaliyet gösteren başlıca sanayi bölgeleri aşağıda belirtilmektedir.

- Abu Dhabi Industrial City: www.zonescorp.com
- Khalifa Industrial Zone-Abu Dhabi: www.kizad.com
- Dubai Industrial Park: www.dubaiindustrialpark.ae
- Dubai Investment Park: www.dipark.com
- Emirates Industrial City-Sharjah: www.ei-city.net

5. TÜRKİYE İLE TİCARET

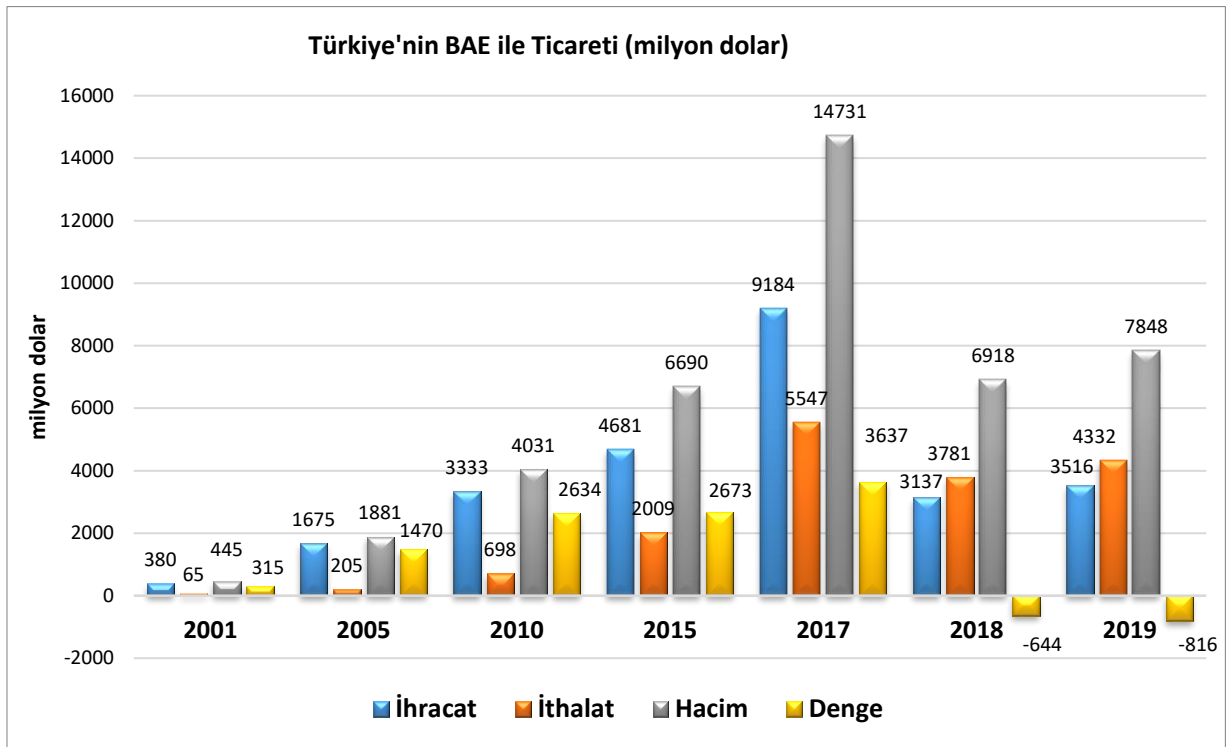
Genel Durum

Türkiye-BAE Dış Ticareti (1.000\$)

YILLAR	TÜRKİYE'NİN İHRACATI	TÜRKİYE'NİN İTHALATI	HACİM	DENGE
2001	380 145	65 140	445 285	315 005
2005	1 675 187	205 442	1 880 629	1 469 745
2010	3 332 885	698 421	4 031 306	2 634 464
2015	4 681 278	2 008 690	6 689 968	2 672 588
2016	5 406 224	3 701 152	9 107 376	1 705 072
2017	9 184 157	5 546 921	14 731 078	3 637 236
2018	3 137 048	3 780 736	6 917 784	- 643 688
2019	3 516 011	4 332 368	7 848 379	- 816 357

Trademap-directdata/Türkiye

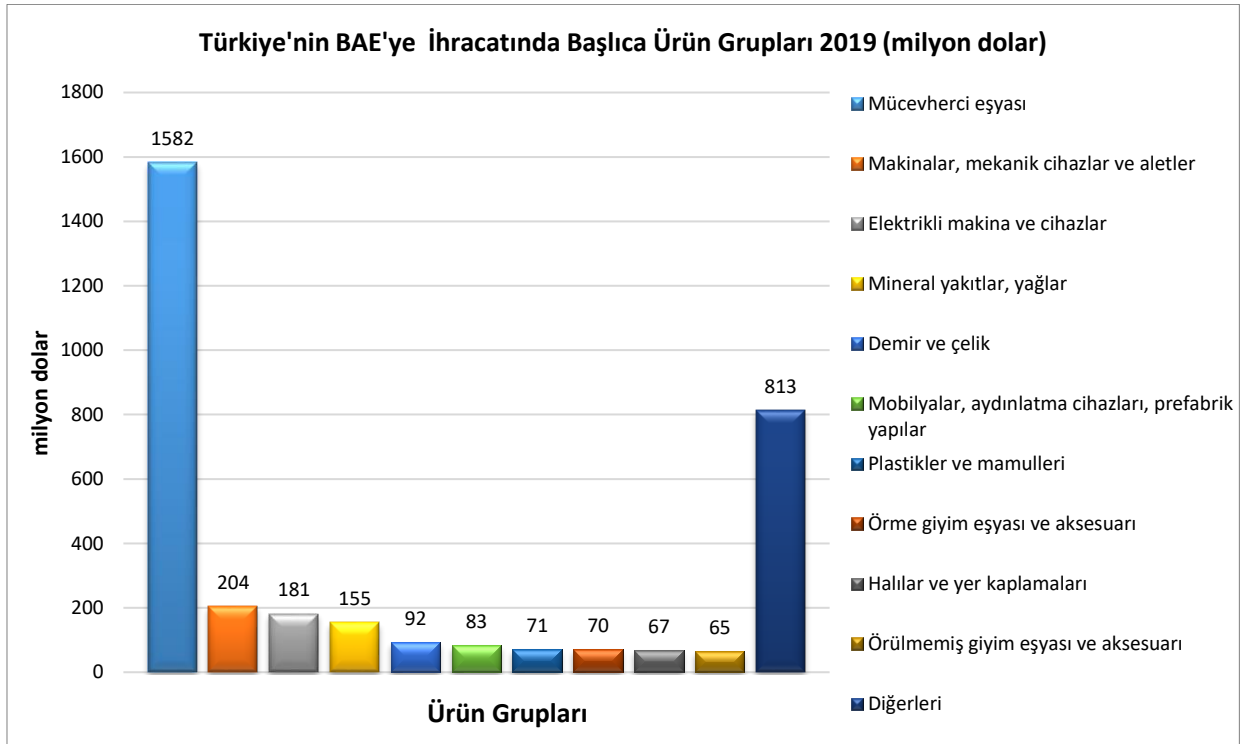
BAE, ülkemizin 2019 yılı ihracatında %2,1'lik pay ile 12. sırada, ithalatımızda ise %2,2 pay ile 10. sırada yer almıştır.

Kaynak:Trademap-directdata/Türkiye

BAE'nin 2019 yılında ithalat yaptığı ülkeler listesinde, Türkiye %1,9 pay ile 14. sırada yer almaktadır. İhracatında ise %2,3 pay ile 13 sırada yer almaktadır. (trademap-mirrordata/BAE)

Türkiye'nin BAE'ye İhracatında Başlıca Ürünler

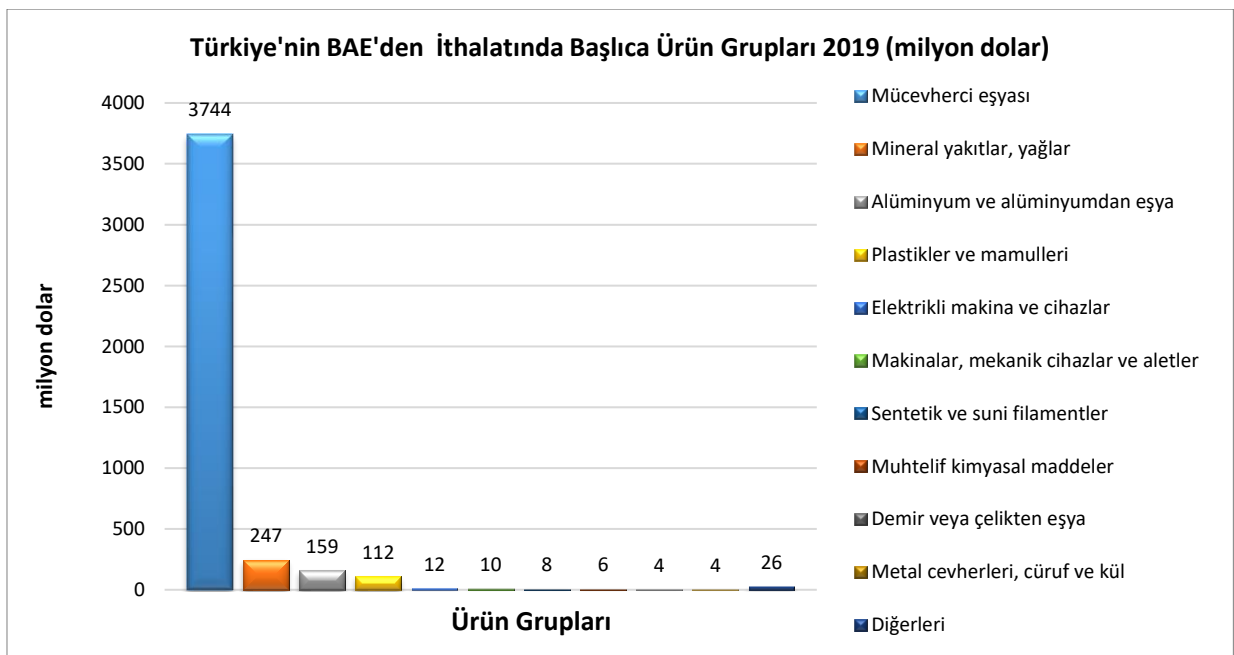

Kaynak: Trademap [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

2019 yılı ihracatımızda ürün itibarıyla mücevher (altın), külçe altın, mineral yağlar ile halılar ve elmaslar önde gelmektedir.

Türkiye'nin BAE'den İthalatında Başlıca Ürünler

İthalatımızın %82'si külçe altındır. Mineral yağlar, mücevher, işlenmemiş alüminyum ve polimerler diğer başlıca ithal ürünlerdir.

Kaynak: Trademap [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

EKLER:**EK-1: BAE'nin İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)**

GTİP	ÜRÜNLER (İLK 15)	2017	2018	2019	Pay (%, 2019)	Değişim (%, 2018-2019)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		308 537 370	316 922 502	185 015 101	100	-41,6
2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	46 118 174	58 417 410	68 747 707	37,2	17,7
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	20 544 517	32 297 755	30 385 550	16,4	-5,9
7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	16 645 721	15 716 650	17 575 532	9,5	11,8
7113	Mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallerden veya kıymetli metallerle kaplama metallerden)	14 585 308	15 663 917	9 964 763	5,4	-36,4
7102	Elmaslar (işlenmiş olsun olmasın, fakat mihlanmamış veya takılmamış)	13 873 822	13 503 202	8 202 377	4,4	-39,3
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	2 475 995	1 687 588	7 430 302	4	340,3
7601	İşlenmemiş alüminyum	5 467 746	5 081 415	5 186 604	2,8	2,1
3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	2 663 926	2 487 140	2 840 173	1,5	14,2
7408	Bakır teller	1 238 282	2 540 241	1 431 431	0,8	-43,6
3902	Propilen ve diğer olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde)	611 305	726 482	1 407 789	0,8	93,8
7204	Dökme demirin, demirin veya çeliğin döküntü ve hurdaları veya bunların eritilmesi ile elde edilmiş külçeler	346 690	487 980	784 138	0,4	60,7
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	16 353 223	18 778 228	757 759	0,4	-96
7207	Demir veya alaşımsız çelikten yarı mamuller	20 624	12 714	750 675	0,4	5804,3
2503	Her nevi kükürt (süblime, presipite ve koloidal kükürt hariç)	89	59	736 580	0,4	1248340,7
7308	Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatta kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb.	714 773	1 041 739	726 329	0,4	-30,3

Kaynak: Trademap-mirrordata/BAE (02.07.20)

EK-2: BAE'nin İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER (İLK 15)	2017	2018	2019	Pay (%, 2019)	Değişim (%, 2018-2019)
	TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)	269 735 344	261 510 757	188 579 193	100	-27,9
7113	Mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallere veya kıymetli metallerle kaplama metallerden)	6 211 461	13 385 524	14 422 913	7,6	7,8
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	30 317 362	20 060 001	13 953 605	7,4	-30,4
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	8 381 735	11 587 675	9 163 341	4,7	-23,5
7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	32 995 189	27 672 000	9 050 814	4,8	-67,3
8703	Otomobiller	15 785 609	15 440 679	8 510 498	4,5	-44,9
7102	Elmaslar (işlenmiş olsun olmasın, fakat mihlanmamış veya takılmamış)	13 983 432	11 885 884	7 654 714	4,1	-35,6
8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	6 732 159	6 024 226	3 930 452	2,1	-34,8
8411	Turbojetler, turbopropellerler ve diğer gaz türbinleri	5 736 678	6 231 156	3 821 944	2	-38,7
8802	Helikopterler, uçaklar vb; uzay araçları (uydular dahil), uzay araçlarını fırlatıcı araçlar ve yörünge-altı araçları	4 837 637	3 560 282	2 547 844	1,4	-28,4
8905	Fener, yangın söndürme, tarak gemileri, yüzer vinçler vb; yüzer havuzlar; yüzer-dalabilen sondaj ve üretim platformları	238 719	475 113	2 246 539	1,2	372,8
8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	3 138 552	2 733 218	2 142 435	1,1	-21,6
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	3 263 249	3 226 234	1 770 171	0,9	-45,1
7112	Kıymetli metallerin, kaplamalarının artık ve döküntüleri, artıkları	352 502	297 558	1 476 245	0,8	396,1
8481	Musluk, batarya, vana ve valfler	1 837 394	1 483 765	1 461 073	0,8	-1,5
2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	33 145	2 498 579	1 421 980	0,8	-43,1

Kaynak: Trademap-mirrordata/BAE (02.07.20)

EK-3: BAE'nin Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

	ÜLKELER (ilk 15)	2017	2018	2019	Pay (%, 2019)	Değişim (%, 2018-2019)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		187 754 964	212 944 922	185 015 101	100	-13,1
1.	Hindistan	23 105 072	27 018 240	30 308 879	16,4	12,2
2.	Japonya	20 764 354	27 609 974	26 196 772	14,2	-5,1
3.	Çin	12 224 129	16 281 247	15 086 982	8,2	-7,3
4.	İsviçre	10 037 329	10 353 931	15 055 492	8,1	45,4
5.	Singapur	8 828 234	9 706 118	11 520 400	6,2	18,7
6.	S. Arabistan	8 215 702	12 080 285	10 364 589	5,6	-14,2
7.	G. Kore	9 544 779	9 285 698	8 987 122	4,9	-3,2
8.	Tayland	7 847 582	10 951 461	7 572 707	4,1	-30,9
9.	Pakistan	7 534 899	8 702 013	6 340 201	3,4	-27,1
10.	Tayvan	3 870 568	4 601 436	4 600 302	2,5	
11.	ABD	4 474 248	5 226 656	4 569 359	2,5	-12,6
12.	Hong Kong	4 365 509	4 426 958	4 453 042	2,4	0,6
13.	Türkiye	5 546 921	3 780 736	4 332 368	2,3	14,6
14.	Malezya	3 067 506	2 873 676	3 728 404	2	29,7
15.	G. Afrika	1 113 094	1 450 530	2 196 650	1,2	51,4

Kaynak: Trademap-mirrordata/BAE (02.07.20)

EK-4: BAE'nin Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

	ÜLKELER (ilk 15)	2017	2018	2019	Pay (%, 2019)	Değişim (%, 2018-2019)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		223 975 569	209 623 352	188 579 193	100	- 10
1.	Çin	28 842 011	29 902 887	33 450 538	17,7	11,9
2.	Hindistan	30 020 630	29 100 195	29 539 358	15,7	1,5
3.	ABD	20 078 957	19 511 306	20 038 096	10,6	2,7
4.	İngiltere	9 642 897	10 101 908	9 976 845	5,3	-1,2
5.	Almanya	12 527 523	9 745 674	9 731 400	5,2	-0,1
6.	Hong Kong	7 732 467	7 569 756	8 104 076	4,3	7,1
7.	Japonya	7 218 653	7 896 995	7 181 446	3,8	-9,1
8.	İtalya	6 030 810	5 403 048	5 116 900	2,7	-5,3
9.	S. Arabistan	7 686 831	8 131 945	4 376 651	2,3	-46,2
10.	Singapur	3 668 517	3 715 084	4 058 322	2,2	9,2
11.	İsviçre	4 109 204	4 947 264	3 759 352	2	- 24
12.	Fransa	3 841 035	3 738 074	3 647 830	1,9	-2,4
13.	Hollanda	3 525 264	4 174 685	3 531 643	1,9	-15,4
14.	Türkiye	9 184 157	3 137 048	3 516 011	1,9	12,1
15.	G. Kore	5 383 633	4 590 691	3 473 143	1,8	-24,3

Kaynak: Trademap-mirrordata/BAE (02.07.20)

Ek-5: Türkiye'nin BAE'ye İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER (ilk 15)	2017	2018	2019	Pay (%, 2019)	Değişim (%, 2018-2019)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		9 184 157	3 137 048	3 516 011	100	12,1
7113	Mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallerden veya kıymetli metallerle kaplama metallerden)	1 359 981	866 466	1 093 604	31,1	26,2
7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	5 398 816	642 736	440 685	12,5	-31,4
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	827 049	129 234	117 079	3,3	-9,4
5702	Dokunmuş halılar ve dokumaya elverişli maddelerden diğer yer kaplamaları	69 686	72 295	63 457	1,8	-12,2
7102	Elmaslar (işlenmiş olsun olmasın, fakat mihlanmamış veya takılmamış)	7 151	22 626	46 400	1,3	105,1
9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	37 381	38 724	41 528	1,2	7,2
6802	Yontulmaya veya inşaata elverişli işlenmiş taşlar (kayagan taşı hariç), mozik için küp şeklinde taşlar, granüller	52 004	53 227	39 256	1,1	-26,2
8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	16 210	34 215	38 804	1,1	13,4
2707	Yüksek sıcaklıkta taşkömürü katranının damıtılmasından elde yağlar ve diğer ürünler	0	0	38 038	1,1	0
7216	Demir veya alaşımsız çelikten profiller	32 277	29 451	32 648	0,9	10,9
1806	Çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları	30 749	31 362	31 727	0,9	1,2
8537	Elektrik kontrol, dağıtım tabloları, panolar, konsollar, kabinler, diğer mesnetler ve sayısal kontrol cihazları	36 312	20 894	31 137	0,9	49
8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı (anahtarlar, röleler, sigortalar, fişler, kutular vb)	9 344	16 965	29 690	0,8	75
2402	Tütün/tütün yerine geçen maddelerden purolar, sigarillolar ve sigaralar	26 584	17 961	29 329	0,8	63,3
9401	Oturmaya mahsus mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	16 668	20 513	26 938	0,8	31,3

Kaynak: Trademap-directdata/Türkiye

Ek-6: Türkiye'nin BAE'den İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER (ilk 15)	2017	2018	2019	Pay (%, 2019)	Değişim (%, 2018-2019)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		5 546 921	3 780 736	4 332 368	100	14,6
7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	4 933 342	3 099 485	3 539 990	81,7	14,2
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	50 521	105 215	247 268	5,7	135
7113	Mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallerden veya kıymetli metallerle kaplama metallerden)	123 063	145 289	192 771	4,4	32,7
7601	İşlenmemiş alüminyum	140 668	164 179	148 584	3,4	-9,5
3902	Propilen ve diğer olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde)	39 070	27 921	54 528	1,3	95,3
3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	66 041	58 002	53 269	1,2	-8,2
7102	Elmaslar (işlenmiş olsun olmasın, fakat mihlanmamış veya takılmamış)	17 760	23 155	11 238	0,3	-51,5
7602	Alüminyum döküntü ve hurdaları	22 223	15 762	9 567	0,2	-39,3
5404	Sentetik monofilamentler (67 desiteks veya daha fazla olup, enine kesiti 1 mm. yi geçmeyenler), şerit ve benzerleri	7 941	8 825	7 735	0,2	-12,4
8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	303	991	5 597	0,1	464,8
8431	İş ve Maden Makinelerinin aksam ve parçaları	59	1 874	3 897	0,1	108
2620	Arsenik, metalleri veya bunların bileşiklerini içeren cüruf, küller ve kalıntılar	4 280	3 829	3 865	0,1	0,9
3816	Ateşe dayanıklı çimentolar, harçlar, betonlar vb. Karışımlar	2 970	3 554	3 727	0,1	4,9
7305	Demir veya çelikten diğer ince ve kalın borular (dikişli, perçinli) (kesitleri daire şeklinde, dış çapı > 406,4 mm)	37	0	2 670	0,1	0
8537	Elektrik kontrol, dağıtım tabloları, panolar, konsollar, kabinler, diğer mesnetler ve sayısal kontrol cihazları	994	1 021	2 273	0,1	122,6

Kaynak: Trademap-directdata/Türkiye